

Inserati se sprejemajo in velja ristopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Kolek (štampelj) znesle vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

VABILO

k naročevanju na

„SLOVENCA“

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
" " " " pol leta 4 " 50 "
" " " " četrt leta 2 " 30 "
" " " " en mesec 80 "

V administraciji sprejeman:

Za celo leto 8 gl. 40 kr.;
" pol leta 4 " 20 "
" četrt leta 2 " 10 "
" en mesec — " 70 "
posamezne številke . . . — " 7 "

Po pošti:

Za celo leto 10 gl. — kr.;
" pol leta 5 " — "
" četrt leta 2 " 50 "
" en mesec — " 90 "
posamezne številke . . . — " 8 "

Naročnina se pošilja najceneje po poštinih nakaznicah (Postanweisungen).

Vredništvo.

Ali se bode cerkev državi vdala?

V nemški „Köln. Zeitg.“ bil je 22. t. m. brati telegram, da se bodo v Fuldi zbrani škofi posvetovali o tem, bi li mar ne bilo mogoče z državo se pomiriti? Liberalci pač ničesar gorečnejši ni želè, in kar imajo v srcu, imajo tudi na jeziku, ter poročajo po časnikih; a kakor reči sedaj stoje, se o pomirjenju še ne more govoriti. Cerkev gotovo ravno tako močno želi mir, kakor država; iz zgolj prepirljivosti se škofi in duhovni ne dajejo zapirati ali izganjati, pa preden se govori o pomirjenju med državo in cerkvijo, treba je odpraviti poglobitve vzroke, ki so krivi vsega nasprotovanja. Pruski škofje so že pred veljavnostjo novih verskih postav pokazali, da so pripravljene z državo v lepi slogi in edinosti živeti, ter za božjo voljo prosili, da bi državni zbor omenjenih postav ne sprejel, ker njim duhovska in škofovska vest ne pripuščate, da bi jih izvrševali; a vlada tega ni hotela. Bo-li to hotela sedaj, in bode-li tudi večina zbornice za vlado, tega doslej še ne vemo, to pa vemo, da škofje, ki so pri prejšnjem zboru v Fuldi rekli: boljši da katoliška cerkev na Pruskem pogine brez našega zadolženja, kakor pa po naši krivdi, da ti škofje bodo le odjenjali, če jim bode to pripuščala njihova vest.

Če je to že prej bila njihova volja, jih je moral v tem sklepu še posebno vtrditi prelepi odgovor, kterega so papež dali kardinalom, ki so jim čestitali k njihovi 28letnici: Ozirajo se na svojo dolžnost, ktero kot glavari in varuhi sv. cerkve imajo, so namreč rekli:

„Ker je dopadlo Bogu, da mi je dal doživeti 29. leto mojega papeževanja, se mi ta čas po vsem pripraven zdi, da gotovih djanj omenim. Ako bi je namreč zamolčal, bi se dali iz ene strani še sploh verni ljudje zapeljati, iz druge strani pa bi znali naši nasprotniki vedno mirneje živeti v svoji dozdanji navadi.

„Vpričo tega svetega zbora tedaj, ki je zdaj združen okrog mene, oporekujem najslovesneje zoper oropanje posvetnega posestva sv. Stola; oporekujem zoper brezbožno skrunjenje cerkvá; oporekujem zoper odstranjenje redovnikov; oporekujem sploh zoper vse sakrilegične čine, kterih so se storili krive sovražniki Kristusove cerkve.

„Povod pa, da ponavljam te oporeke, mi daje tudi neka druga posebna okoliščina. Ni še namreč dolgo od tega, kar se mi je ustmeno in pismeno izrekala želja, naj bi se vendar sprijaznil z novimi dogodki (nuovi venuti). Še v zadnjem pismu, ki je hladnokrvno ter s posebnim spoštovanjem pisano in ki leži tukaj na mizi, berem, da naj bi jaz, kot namestnik Boga miru, vsem cerkvenim sovražnikom odpustil in jih oprostil izobčenj, s kterimi sem njih vest obtežil.

„Odgovarjam na to, da se imajo razločiti dvojni vporniki. Prvi so tisti, ki so prekucijo izcimili in ji do konca zvesti ostali; drugi so oni, ki so se je trdno poprijeli pričakujoči od nje sreče in napredka, a ne vedo, da jim vzročuje le zmešnjavo, rodi le trnje in razne nadloge. Prvi, popolnoma trdovratni, so Faraoni sedanjega časa, tudi največja dobrosrčnost bi jih ne mogla omečiti. Drugi pa — in le-ti so oni, kteri mi pišejo, da bi se pustil pregovoriti — so zdaj spoznali, da je zginil pozemeljski blagor, kteremu nasleduje cela druhal vseh stisk. Peče jih sedaj vest, da so tudi sami to zadolžili, in prosijo me, naj se z njimi sprijaznim.

„Toda kakošen mir mi je z njimi imeti? Obžalujejo svoje dosedanje djanje! — Kaj to pomaga! Ali se ni kesal tudi Savel, ko je smrtno ranil samega sebe? A da bi vendar zadušil očitajočo vest, prosi amalekiškega vojaka, da bi ga umoril rekoč: „Stopi na mene in umori me, zakaj stiskajo me nadloge!“

„Vojak ga res prebode in mu tako ugasi zadnjo iskro življenja, pa kaznuje ga David s smrtjo za to pregreho. In kaj bi se zahtevalo od mene? Da bi bil amelekiški vojak njim nasproti? Ali da bi posnemal papež nesrečni samoumor Savlov? O brezumni sveti! Če Amalekit ni odšel smrtni kazni, ktero je nad njim izrekel kralj David, kako bi mogel namestnik večnega škofa oditi kaznim, ktere mu od Boga pretijo?

„Tirja se mir; zahteva se, kakor nekteri pravijo, „modus vivendi!“ (način mirno skupaj živeti.) Toda se li more doseči tak „modus vivendi“ z nasprotnikom, kteremu je znan le

„modus nocendi, modus auferendi, modus destruendi, modus occidendi?“ (način škodovati, ropati, razdevati in moriti.) Se li more pogojiti mir z nevihto, ko ta rujove in šumi, pokončuje in razdira?

„Kaj hočemo toraj mi storiti? Mi, o častiljivi bratje, kterim veljajo besede: „Postavljeni ste v hišo gospodovo in v svetišče našega Boga,“ mi bomo stali na strani škofov, ki delajo svetla čuda stanovitnosti svoje na Nemškem, v Braziliji in v celi katoliški cerkvi. Mi se hočemo združevati z njimi in z vsemi bogoljubnimi dušami v molitvi in v prošnjah, da bi odpustil Bog nevednim in slepim. Prosimi hočemo Boga, da bi nam Nam dodelil potrpežljivost in stanovitnost, ne sicer zato, da bi preganjali svoje sovražnike z mečem, ampak da bi se vojskovali po Kristusovem izgledu s križem v roki. Nikakor pa se ne bomo držali naukov onih slabotnežev, ki poprašujejo v svoji onemoglosti: „Kaj se more storiti? Kaj hočemo storiti? O vprašanje tako, črva vredno, a ne človeka! —

„Spominjajte se pa tudi Marijinega praznika, kteri se obhaja 24. maja z imenom „Pomoč kristijanov.“ Letos smo ga imeli ravno na binokšno nedeljo, v praznik sv. Duha, ženina Marije Device. To nam vtrjuje zaupanje. Kakor je namreč Marija nekega Pija ohrabrila, da je zatrl turško prevzetnost; kakor je ona podpirala zopet drugega Pija, da je vničil oholost velikega cesarja: tako varuje ona danes najmanjšega Pija in njegov sedež, kterega napada brezštevilni broj sovražni. A kakor je bila ona zmagovalka pri Chinadskih otokih in pri Savoni: tako se zasveti dan, ko bode praznovala slavno zmago tudi pri sv. Petru (apud Sanctum Petrum!) —

Tudi o avstrijskih škofih se je po časnikih skoro ravno tisto trdilo, kakor o pruskih, zlasti je bilo o graškem in lavantinskem kar naravnost brati, da se izvrševanju novih verskih postav ne bosta ustavljala. Pa kmalo sta se škofa oglasila ter rekla, da časnikarji so se to čisto izmislili. Res bi bilo na vso moč čudno, če bi škofje zdaj, ko imajo zgled sv. očeta in nemških škofov pred seboj, in ko so papež naravnost rekli, da z ljudmi, ki le na to merijo, da bi cerkvi škodovali, ne more biti nobenega porazumljenja, ne vedeli, kaj jim je storiti.

Avstrijsko cesarstvo.

Iz Ljubljane, 30. junija. Gospodom učiteljem imamo iz našega deželnega šolskega sveta zopet prav neprijetne reči poročati. V zadnji seji 26. t. m. namreč so sklenili, da se ima predstaviti nek učitelj vipavske ljudske šole, ker nima postavnega izpita; o drugem učitelju je šolski svet po predlogu g. nadzornika Pirkerja sklenil, da ima takoj odpovedati

se srenjskemu tajništvu. O prvem sklepu molčimo, dasi je očitno, da pravi vzrok njegove prestave ni pomanjkanje skušnje, ampak ta, ker je učitelj naroden. A drugi sklep zdi se nam čisto samovoljen, da ne rečemo krivičen. Učiteljem so po postavi nektera postranska opravila dovoljena; k tem spada tudi srenjsko tajništvo, kar je čisto naravno, ker marsiktera srenja razun učitelja in duhovnika nima človeka, ki bi bil za ta posel zmožen. Kako tedaj more in sme šolski svet učiteljem prepovedovati, kar jim dovoljuje postava? Ker so pri tem predlogu trije udje glasovali zanj, trije pa proti njemu, odločil je glas predsednikov, t. j. Metternichov, ki je na ta način, preden gre od nas, tudi pri učiteljih hotel ostati v vednem spominu. Naj pri ti priliki še „Narodu“ eno povemo. Zadnjič je namreč rekel, da smo zoper napredek učiteljev. A bralci Slovenčevi in g. učitelji so imeli že večkrat priliko prepričati se, da se mi krepko potegujemo za njihovi blagor. Če pa v brezverskih postavah ne vidimo napredka, pride odtod, ker skušnja uči in brezštevilne pritožbe tudi liberalnih časnikov, da sedanje šolstvo ne napreduje, ampak nazaduje. Čudno pa je, da nam to očita „Narod“, ki se čedalje bolj pajdaši in prijatelji s stranko, ktera tako brezozirno ravna z našimi učitelji. Kje je doslednost in kje so načela?

Iz Ljubljane, 27. junija. (Izv. dop.) (Sam se je po nosu udaril!) List, ki Lutru in Katerci pete liže, je pa ves zelen žolča in jeze, ker vidi, da blezo nobeno polence se ni zažgalo zopercerkvenim postavam na čast, kakor je on priporočal; vsa dežela pa je bila tako rekoč v slavi in svitljavi Velikemu Piju IX., namestniku Jezusa Kristusa, na čast, ki ga pa ta brezverstvu sužnji list prav po judovsko psuje in zasramuje! Ozrite se, dragi rojaki, na čudno nasprotje tega lažnjivega lista. Vsa slovenska dežela na domih in po cerkvah, po hribih in dolinah, po dnevi in po noči je preslavljala svojega očeta, prečastitljivega 83letnega Pija IX. o njegovi 28letnici najvišjega pastirstva: ta tuji filiščan pa pride z napisom „Slovenski Narod“ na čelu in začne v vpričo vsega slovenstva tega preslavnega moža in vesoljnega našega očeta po golijatovsko zasramovati in preklinjati! Kaj ne, lepi to „slovenski Narod“? Bližej resnice bi bilo: „slovenski“ „ne-rod“ ali „izrod“, bi vsaj precej na čelu vselej ne imel debele laži, katerih sicer po vsem životu mrgoli.

Iz Vipave, 25. junija. (Izv. dop.) Kakor povsod, se je tudi po naših cerkvah zadnjo nedeljo slovesno obhajala 28. obletnica kronanja sv. očeta. Veselo zvonjenje po prijazni dolini in gromenje možnarjev je že prejšnji večer naznanjalo častiti praznik vsega krščanstva. V bližnjem Šentvidu je bilo imenovano nedeljo ob enem tudi cerkveno godovanje. Obžalovaje se mora poročati, da se je tu po naključbi pripetila huda nesreča. Nek možnar se ni precej vnel in je neprevidnemu fantinu, ki je hotel možnar pregledati, počil v glavo. Rečeno je bilo že večkrat, da je streljanje z možnarji jako nevarna reč, ki naj se popolnoma odpravi, ali vsaj pametnim in previdnim strelcem izroči. Toda dopisnik „Slov. Naroda“ iz Vipave, ki ima v zlobi in nesramnosti malo enacih, je, se ve da, iznašel, da nesrečnega namerljeja ni nihče drugi kriv, kakor duhovni in rimski papež. Iz vsake besedice omenjenega dopisa diha divja strast do duhovstva in sv. očeta, častitega starčeka, ki mu celó najvišji zemeljski vladarji ne morejo odreči globokega spoštovanja. Nehoté se mora človek vprašati,

ali more tako žaljivo pisati omikan Slovenec, ali se more pisatelj tacega članka še imenovati kristijana? Nimamo Slovenci besede, ki bi mogli primerno izraziti tako nesramnost, ki pri vsakem pametnem človeku, ki zna jasno misliti, soditi in sklepati, in ima poleg tega še količkaj krščanskega čutstva v sebi, ne obudi družega, kakor nraven stud.

O navedenem dogodku v Šentvidu se vam bode od tam natančneje poročalo; le to si dovoljujemo reči, da — ako je kdo kriv nesreče — je najbolj šentviško županstvo, ker pri takih prilikah ostreje ne pazi, in zlasti nedorasli mladini pristopa k strelišu strogo ne prepové. Previdnost je še pri manj nevarnih rečeh potrebna. Gotovo pa dopisnik „Naroda“ ne bi bil napisal strastnega članka, ko bi ravno pri tem ne imel lepe prilike, vdariti po duhovnih in sv. očetu papežu. Saj mu mora znano biti, da streljanje z možnarji je redko kje tako v navadi, kakor tu pri nas. V okolici šentviške še celó pastir ne gre v službo, ako mu gospodar ne obljubi 5 krajcarjev za smodnik na kresni večer. Skoraj nobena poroka ne mine tiho brez pokanja možnarjev. Streljalo se je lani več ur izvolitvi dr. Razlaga za drž. poslanca, nedavno potrjenju verskih postav. Ko bi se takrat doprinesla kaka krvava daritev, bi se bilo molčalo, kaj ne? „Ja Bauer, das ist was Anderes!“ Pamet, pamet!

Iz tržaške okolice, 25. junija. (Izv. dop.) V eni poslednjih sej mestnega zbora je mestno starešinstvo sklenilo, da se na mestne stroške tiskajo nova berila za mestne šole, sestavljena po učitelju, znanem lahonu, Timeus-u. Kot glavni vzrok, da se nova berila hočejo vpeljati, poročilo navaja, da so dosejanja berila preveč ascetična, in da bodo nova imela nalogo v mlada srca vsaditi pravo moralno in ljubezen do bližnjega. Ali zajec drugej tičji, tu gre vse za drugo stvar, namreč najbrže za to, da se počasi odstranijo vsa krščanska načela, in zato tim možem niso več po volji stara berila, ker v njih vlada vseskozi krščanski duh; toraj proč z njimi, in treba je drugih, v katerih o tem ne sme biti ne duha ne sluha, ktera bodo učila pravo moralo in ljubezen do bližnjega po njih pomenu, kakor da bi sedanja učila napačno moralo in sovražstvo do bližnjega! Naj bi vsaj vprašali učitelje, katerim v tej zadevi gre prva beseda, ali se strinjajo popolnoma z načeli novih beril, in ali so stara res tako pomanjkljiva? Zastonj se je ustavljal vrli okoličanski poslanec vitez Lozer, povdarjaje, da preden se o tej reči sklepa, je treba pregledati in presoditi rokopis, kar se pa v tem kratkem času ni moglo storiti. Pa zastonj so bile njegove besede, kar dekretirano je bilo, naj se ta berila v 100000 iztisih tiskajo, ker, pravi poročevalec, skoraj gotovo bodo tudi sosednje dežele v svoje šole vpelele ta berila. Mar tržaški očetje mislite, da se bodo že tudi deželni šolski sveti isterski in goriški uklanjali vašim dekretom?

Kaj ko bi ti sprevideli, da taka berila niso za njihove šole, kako boste pokrili veliko svoto, ktero bo treba izdati za tiskarne stroške? Pa kaj je to mestnim očetom, saj denar ne gre iz njih žepov, ampak iz žepa revnih davke-plačevalcev.

Že pred leti so hoteli mestni očetje ta berila vpeljati v šole, toda vlada jim je račun zmedla, kajti nahajal se je v nekterih člankih nek duh, ki vladi ni bil po volji. Ker so se pozneje nekteri članki nekoliko predrugačili, in se ni nehalo pri vladi za vpeljavo te knjige moledovati, je vlada naposled to dovolila, pa le pogojno, in videlo se bode, kak vtis bodo

ta berila napravila, ko bodo na svitlo prišla; ker gotovo je, da bodo ostri in zeló ostri kritiki podvržena.

Te dni je tudi na svitlo prišel načrt podučevanja za tržaške ljudske šole, izdelan od tržaškega pedagoškega društva. Po tem načrtu bi vse ljudske šole morale imeti 6 razredov, v katerih bi se podučevalo od 28—30 ur na teden. Kakor se samo po sebi ume, postavili so si ti gospodje tudi nove plače in sicer dirigentom, kateri bi se vprihodnjič imeli vodje imenovati in bi nič ne podučevali, ampak le nadzorovali, po 1200 gold. in prosto stanovanje, učiteljem pa po 800 in 700 gold. letne plače, 200 gld. za stanovanje in 150 gld. petletne doklade, začasnim učiteljem pa po 600 gold. Ker po predlogu veronauk, petje, gimnastika, risanje itd. morajo imeti posebne primerno plačane učitelje, ostane po odbitih vsih teh urah pravim učiteljem kakor doslej vendar le 20—21 ur na teden. Omenim pa to le zato, ker je društvo to, akoravno nobenega okoličanskega učitelja v posvetovanje ni bilo povabilo, vendar naredilo tudi načrt za okolico. Okoličanskim šolam so ti gospodje, ker je to potrebno, dovolili le dva učitelja in oni, kateri so sebi mastne plače nasvetovali, nasvetujejo za okoličanske učitelje le po 600 gld., za provizorične učitelje po 500 gld., tako da bi ti poslednji še 50 gld. manj imeli, kot sedaj in po 80 gld. petletnih doklad. Učnih ur pa so jim navalili od 28—30 na teden, ker okoličanski učitelj mora sam učiti petje, risanje, gimnastiko itd. Za krščanski nauk so pa odločili četrtek (šolski praznik), češ, ta dan naj pa duhovni podučujejo, kolikor se jim poljubi. Ako to obvelja, se tako neposredno krščanski nauk iz šol izbacne, ker kakor v četrtek, bi se lahko reklo, naj se krščanski nauk uči ob nedeljah. Učiteljem okoličanskim se to zeló za malo zdi, da se je brez njih sklepalo in določevalo o njih, ter se hočejo zoper ta načrt pritožiti, kar je čisto prav. Še drug načrt je izšel, izdelan po gori omenjenem učitelju Timeus-u in kliki njegovi. — Pa proti temu načrtu so vsi tržaški učitelji, razun omenjene klike, ktera se je bila v začetku tega leta od pedagoškega društva odcepila, češ, da to društvo jim je preklerikalno. Po Timeus-ovem načrtu bi se morale vse ljudske šole raztegniti na 8 let, vsi učitelji bi se morali djati v disponibiliteto in podvreči se vsi brez izjemka izpitom za meščanske šole; nekteri bi se morali odstraniti kot nezmožni, nekteri pa kot preveč klerikalni (sic!). Ni toraj čuda, da so vsi učitelji zoper njega. Duh pa, kateri v tem načrtu vlada, je ravno tisti, kakor v berilih po njem sestavljenih, to je, brezversk. V prihodnji sesiji deželnega zbora se bo najbrže ta stvar že pretresovala in pri tej priložnosti doživeli bomo gotovo važnih in vihnih debat.

Iz Konjic, 24. jun. (Izv. dop.) (28. obletnica papeževega kronanja). Obletnica kronanja sv. Očeta Pija IX. se je v naši okoličici letos posebno slovesno obhajala. Kresov ni bilo mogoče žgati, ker je v soboto večer dež lil in vse vrhe z gosto meglo zaval. Toliko bolj slovesno smo pa ta praznik po cerkvah obhajali. Mil. knez in škof so razposlali po škofiji ukaz, v katerem so naročili: 1. naj se v nedeljo po vseh farnih cerkvah pred izpostavljenim presvet. Rešnjim Telesom služi v čast presv. Trojici slovesna peta sv. maša; 2. pred drugim blagoslovom naj se zapoje zahvalna pesem „Te Deum“; 3. naj se moli na glas pet „Očenašev“ in 5 „Češena Marij“ za sv. Očeta; pridigarjem so pa naročili, naj pred slovesno sv. mašo zbranemu ljudstvu v

pridigi razložijo pomen in imenitnost tega praznika. Ta naredba preč. knezoškofijstva se je gotovo povsodi z veseljem dopolnila. Po naši dekaniji, in brž ko ne, tudi po drugih, je bil ta imenitni praznik ljudstvu že nedeljo poprej naznanjen. Zato jih je ta dan na sto in sto za blagor sv. Očeta rimskega Papeža Bogu darovalo svoje molitve in sv. obhajilo. Sv. Oče so pri neki priložnosti rekli: „Dajte mi krdelo molilcev in ž njimi bom svoje sovražnike premagal.“ V naši dekaniji se veselo množi število hrabrih vojšakov sv. Očeta. Vedno večje narašča število takšnih, ki si v mesecu poseben dan izberejo, da isti dan sv. obhajilo za sv. Očeta darujejo in celo uro za blagor namestnika Kristusovega molijo. Tem je bila papeževa 28. obletnica dan posebnega veselja, znamenje, da njihove molitve niso zastoj.

Tudi konjiško kotel. društvo si je prizadevalo slovesnost tega dne po slabih svojih močeh povikšati. Ker so sv. Oče letos dopolnili štirikrat sedem let na prestolu sv. Petra, zato je dalo predstojništvo omenjenega društva med zahvalno pesmijo (Te Deum) štirikrat po sedem možnarjev na starem gradu sprožiti. Strelbe glas je po celi dolini oznanjal veselje tega dneva. Po dokončani cerkveni svečanosti so visokočastiti gospod dekan Jožef Rozman goreče molitve in pobožna sv. obhajila, ki so se ta praznik v naši dekaniji za blagor sv. Očeta opravljale, kardinalu Antonelli-ju v Rim naznanili. V torek (23. t. m.) na večer nenadoma pride preveseli telegram iz Rima na vč. g. dekana Rozmana v Konjicah, ki se glasi*): Sveti Oče se zahvalujejo vernim tiste dekanije in jim svoj apostolski blagoslov iz srca podelijo.

J. kardinal Antonelli.

Gotovo bode ta posebna milost, katero so sv. Oče naši dekaniji skazali, marsiktere spodbadala, da bo tim gorečnejši molil za blagor sv. Očeta in za povikšanje sv. katol. cerkve. Bog daj sv. Očetu saj 5 let še učakati, da dopolnijo tudi onih 8 let, ktera je sv. Peter kot poglavar sv. cerkve — preživel v Jeruzalemu in Antijohiji, preden je v Rim prišel.

Iz Štajarskega, 26. junija. (Iz dop.) Po višjem zaukazu se imajo pri nas — kakor menim tudi drugod — gospodje duhovni vsako leto na posebno določenem mestu zbrati v posvetovanje duhovnih zadev. Taki shodi se imenujejo pastoralne konferencije. Dne 25. t. m. je bilo naročeno dekanijam rogaški, šmarški in kozjanski sniti se v Kozjem; zavoljo prevelike daljave je bilo rogaških in šmarških gospodov malo došlo, pač pa so bili kozjanski vrlo zastopani. Predmeti zborovanja niso za javnost; pa gledé oblike zborovanja menim, da se ne pregrešim zoper molčljivost, ako vam nekoliko poročim.

Seja, ki je trajala blizo 4 ure, se je vodila v slovenskem jeziku, ne pa, kakor do sedaj navadno, v nemškem; in nekteri gospodje so tudi svoje spise izdelali v slovenskem jeziku, kar se dosihmal še ni bilo dogodilo.

Čudno, da vam morem te dve veseli prikazni še le kot novost poročiti! Po vsem, kar stori sedanja naša duhovščina za svoj materni jezik javno in na tihem, z besedo in denarjem, bi človek mislil, da se tudi duhovni uradi vodijo povsod v slovenskem. Pa prav

temu ni tako, in vendar bi imelo biti. Nižji uradi, med seboj sicer, si že dopisujejo slovensko, pa kedar je treba višjim poslati raznih uradnih poročil, takrat slovenščina ni bila v navadi.

Slava toraj slovenski konferenciji kozjanski! Upati smem, da jo bodo tudi druge posnemale, in da bomo že prihodnje leto po celi vladikovini imeli slovenske konference in slovenske elaborate. Ko bi gospodje vedeli, kako prijetno se sliši gladka slovenščina v zboru resnih mož, in kako lepo se dá pisati v slovenskem, tudi v bolj učenih predmetih, bi bil ta-le moj dopis prepozen za vsaj 10 let.

Iz Dunaja, 29. junija. Novi cesarski namestnik za Moravsko je baron Possinger, doslej sekcijski načelnik pri ministerstvu kmetijstva. „Vaterland“ o njem piše, da ni prenapet ustavoverec; deželni predsednik za Kranjsko je neki tudi že izvoljen, pa z razglašenjem še čakajo. Toliko je gotovo, da Metternich ne postane deželni načelnik, ker je prestavljen v Linc za dež. svetovalca. Metternich se je kot začetni voditelj deželne vlade tako zoperno obnašal, da smo jako zadovoljni in veseli, da jo s Kranjskega pobere. On je bil vzrok, da se je razrušilo katoliško politično društvo v Ljubljani, in da se je od državnega zbora za Dolenjce dovoljena podpora, kakor se „Vat.“ poroča, neki tako čudno delila*). Ker je Metternich dobil povelje vodstvo precej izročiti gosp. svetovalcu Rothu, nekteri mislijo, da on postane deželni predsednik. O g. Žvegelju piše „N. fr. Pr.“, da z njegovo kandidaturo ne bo nič, kar pa še prav ne verjamemo. Tudi o baronu Pino-tu se zopet govori. Na vsak način pa smo jako radovedni, koga nam bodo poslali. Če bi bil novi predsednik mož zmernejše stranke, kakor je n. pr. Possinger na Moravskem, bil bi to nov dokaz, da ustavoverno ministerstvo samo čuti, da s silo nič ne opravi in da je treba z lepo se poravnati.

Vnanje države.

Pruska, 29. junija. V Fuldi zbrani škofje so 26. t. m. sklenili posvetovanje, o katerem se še nič ni objavilo. Izdali pa bodo zopet skupni pastirski list, katerega bode neki sestavil škof ermelandski. — Vojna sodnija je kapitana Wernerja neki obsodila v zapor. —

Francoska, 29. junija. Nekdanji minister Louis Filipov, Montalivet, je objavil neko pismo, v katerem odobruje predlog levega središča ter pravi, da le konservativna republika zamore Francosko rešiti. Legitimisti pa neki nameravajo glasovati za razpust narodne skupščine, če ne bode hotela privoliti vstavljenju monarhije. Vstavna komisija je zaradi tega v zadregi in poročilo odklada. To pa levičarjem ni nič kaj po volji, ker že komaj čakajo, da bi Périerv predlog prišel v razgovor. — Budgetna komisija je zavrгла s 14 glasovi proti 8 ministrove predloge o novih davkih. —

Španjska, 29. junija. Nedavno je bilo brati, da je bila Don Alfonsova vojna od republikancev pri Alkori hudo tepena. Pa kakor se „Vaterlandu“ iz Bayonne-a poroča, je ravno nasprotno res, da je namreč Don Alfons našeskal republikance, katerim je bilo 300 ubitih in 400 pa vjetih, ter je prišel že

do Chelve. Novejši telegram iz Madrida od 26. t. m. pa zopet poroča, da so Alfonsa pri Chelvi natepli, kar je pa brž ko ne ravno tako zlagano, kakor prvo. Pri Estelli pričakujejo vsaki dan bitvo. Če Karlisti zmagajo, potem utegnejo od dveh strani, namreč Dorregeray od severa, in Don Alfonz od izhoda, pomikati se proti Madridu. Republikanci za generala Konha niso nič kaj navdušeni, zlasti odkar je na čuden način kaznoval vso kompanijo, ki se je bila proti svojim oficirjem sprla. Obsodili so jo namreč, da vsaki deseti mož in množina korporalov in seržantov, ker upora niso precej zadušili, pride za 6 let na galeje in da cela kompanija za nekaj časa zgubi pravico nositi orožje.

Turška in Perzija ste si nekaj navskriž, ker so neki perzijanski popotniki hudo ravnali s turškimi podložniki in ker perzijanska vlada noče nazaj dati okoli 2000 turških rodbin, ki so v Perzijo pobegnile in ktere Turška zahteva nazaj, če bi bilo zaradi njih treba tudi vojskovati se. — Avstrijski poslanec v Carigradu, ki je hotel za nekaj časa umakniti se iz mesta, dobil je povelje, da mora tam ostati. Avstrijska vlada si neki prizadeva za to, da bi Turška Srbski in Rumunski dovolila z vnanjimi državami samovlastno sklepati kupčijske pogodbe.

Rumunski knez in knezinja se za nekaj časa podasta na Nemško.

Poslano.

Odgovor Jurčiču in njegovemu „Narodu“.

Nerad vzamem v roko pero, da bi v javnem listu v osebnih zadevah kaj spregovoril, zato sem pa tudi navadno zmerjanje moje osebe v „Narodu“ večidel preziral. Pa ker se je ta stekli list ali marveč njegov „capo“ Jurčič v sobotnem listu zopet nenavadno surovo v mene zagnal, ne morem drugače, kakor da odbijem ta napad, če tudi ne s tako „olikanimi“ besedami in priimki, kakor jih je v „Narodu“ nahajati, ker se mi za list, kateri hoče še od koga spoštovan biti, nespodobne zde.

„Narod“ namreč trdi, da sem jaz nekemu kaplanu iz Goriškega pripovedoval, da je „Narod“ od vlade podkupljen in da sem to zvedel od gosp. Ahčina, c. k. policijskega svetovalca. Tako je pisal nek dopisnik iz Idrije „Narodu“. Jurčiču, ki ima na-me tako jezo, da bi mi kar zavdal — z najhujšim svojih vvodnih člankov, je bilo to poročilo dopisuna „Narodove“ zanesljivosti kaj pripraven bit, s katerim je hotel loputniti po meni, in po vrhu pa še gospoda Ahčina zakaditi vame, češ, ta bo gotovo rekel, da tega ni nikdar in nikomur pravil, in potem je „troglodit“ — kakor me imenuje najbrže zavoljo tega, ker je moj obraz toliko njegovemu podoben, da imava oba nos in usta v sredi — v obeh občinstva lažnjivec.

Pa ne boš, Jože, mahnil si sam sebe. Ko bi bil ti časnikar, kakor se spodobi in ne vedne jeze skrčen, slep in gluhi, bi bil prej svojega dopisuna moral prašati, je li res, kar ti piše. In če bi bil ti to storil, bi bil morda zvedel, kar je res, namreč: Da je „Narod“ po vladi podkupljen, tega mi ni pravil ne gospod Ahčin, ne kdo drugi tega tudi jaz nikomur pravil nisem, ker se mi vlada vendar še tolike časti vredna zdi, da bi se sramovala povedati, da podpira tako „miserabel“ list — tvoje lastne besede. Pač pa sem pravil ne le nekemu Goriškemu kaplanu, marveč tudi drugim in izrečem tudi tu javno to-le: Od več vladinih oseb in od takih, ki so z

*) Telegram je sestavljen v latinskem jeziku. V Rimu je bil dne 23. junija ob 4. uri 30 m. popold. oddan — in zvečer ob 8. uri 35 m. je bil že v Konjicah. Pis.

*) Gospoda ki je tudi nam to reč pripovedoval, vljudno prosimo, da nam hitro poroči avtentično, kako se je godilo, da bomo zamogli komisijo zavrnuti, če bi morda hotela to tajiti.

vladinimi osebami v dotiki — ali je gospod Ahčin med njimi, ali ne, na tem ni nič ležeče — sem slišal sledečo sodbo o „Narodu“, kar je prišel v tvoje razdirajoče roke: „Tagblatt“ nas je toliko stal in vendar, kdo se zmeni še dandanes za-nj? Ravno taka je s „Schulzeitung“, ktera svojega posla ne razume in je prekmalo pokazala, čegavega duha je. „Sl. Narod“ pa je pravi „prachtblatt“. Že več let je vlada skušala spraviti na dan list svoje barve v slovenskem jeziku in hotela žrtvovati za-nj velike svote, pa se ji ni posrečilo, ker med slovenskimi pisatelji prej (to je bilo namreč takrat, ko vlada za-te še vedela ni) ni bilo najti ne enega, ki bi bil prevzel vredništvo takega lista. A kar z denarjem prej ni mogla doseči, to ji je prišlo samo po sebi in dandanes je „Narod“ tako vgođen list za vlado, da si boljšega želeli ne more.“

Vidiš, Jože, to je resnica, tako sem jaz govoril in vsak človek mi je to lahko verjel, ki je prebral le par vrst „Naroda“, kar je postal reservoir za žolč tvoje zagrizenosti. Če me kdo ni natanko razumel, ali če tvoj poročevalec napak poroča, nisem jaz tega kriv. Resnica pa je na vsak način, da je „Narod“ vladi med vsemi listi, ki izhajajo v Ljubljani, najbolj všeč, ker troši razpor med Slovence in obira narodno duhovščino. Tega mi menda vendar ne boš utajil?!

Ker me pa ni volja in tudi nimam časa, s tabo se prepirati po listih, ki so bolj važnim rečem namenjeni, ti tu enkrat za vselej rečem: Če si jezen na-me, pridi k meni, tam se bova lasala, kakor sva se nekaj v šoli, a ne vpričo občinstva, ki v listih kaj bolj zanimivega išče, kakor je osebni prepir. Ako si pa sam na-se jezen, ker mi ne moreš kaj, potem jo poberi kam v gnjezdo pisanih gadov, katerih veselje je pikati in strupiti. Ljudje tvoje zagrizenosti in nezadovoljnosti z vsem, kar je, tako niso za med ljudi; pojdi in skrij se, da ne boš nič več jezil ne samega sebe, ne drugih, ker slovenski svet tebi tako ne bo nikdar všeč. To ti svetuje, ker te pozna, tvoj sošolec

Jak. Alešovec.

Poslano.

Gospodu Andreju Pogačarju v Zgoši prva in zadnja beseda.

Čast in poštenje moje zahteva odgovoriti Vam na Vaše napade, v „L. T.“, se vé, da ne zavoljo Vas, kajti Vi ste mi veliko premala oseba, da bi se ravsali z Vami po časopisih, marveč le zato, da se opravičim pred občinstvom. —

Ker Vas, kakor ste sami in tudi Vaša gospa supruga proti meni večkrat rekli, pogosto spomin zapušča, hočem Vašemu spominu priti na pomoč. Poslušajte!

Dne 25. aprila t. l. sem bil na Vašem pogorišču neprenehoma od 6½ zjutraj do štirih popoldne, tedaj 9½ ure in sem popisal vsako najmanjšo reč ter postavil ji ceno, ktero mi je narekoval pričujoči stavbarski mojster Blaž Marolt iz Zagorice. Ko je bila cenitev končana, ste Vi rekli, da je mogoče, da se kaka reč v zapisnik ni sprejela, in ste me prosili, naj bi počakal do drugega dne, da boste Vi preštudirali, kar Vam danes ni mogoče, ker ste popolnoma zmešani. Jaz sem sprevidel, da je Vaša prošnja opravičena, ker je lahko mogoče, da se vsi posamezni zgoreli deli po ostalem zidovji in pogororišču ne morejo natanko razviditi, in sem Vas počakal do drugega dne. Prišli ste res in seboj pripeljali nekega, kakor ste rekli, tesarskega mojstra, ter od mene za-

htevali, da se vse vnovič preceni. Jaz sem omenil, da sem Vas čakal le zato, da sprejemem v zapisnik morebiti izpuščene posamezne dele, kar sem tudi storil; ob enem sem Vam pa tudi odločno povedal, da Vam je prosto dati preceniti škodo po družih zvedencih, ako mislite, da se Vam godi krivica. Gledé obljube 3000 gld., ktero mi podtikate, Vam odgovarjam, da sem Vas le vprašal, ste li z likvidiranim zneskom zadovoljni ali ne, in to le zato, ker mora poškodovanec po čl. 14 zav. pogojev v zapisniku izrečeno povedati, je-li z odločeno odškodnino zadovoljen ali ne. Vprašanje po mojem mnenju ni obljuba. „Unhöfliche Bemerkung“ je bila le, da sem Vas imenoval lažnika, kar sem pa storil po vsi pravici zato, ker ste Vi in Vaša gospa supruga vpričo gori omenjenega tesarskega mojstra Marolta in dveh prič gg. Jakoba Storja in Janeza Zupana pri cenitvi rekli, da je **Marolt** žago postavil, drugi dan pa ste pripeljali seboj drugega tesarja, ter se rotili, da jo je postavil on, a ne Marolt. Ako sem Vas imenoval lažnika, sem govoril resnico in ostanem pri tem. Če bi Vi ne imeli slabega spomina, bi se spominjali, kdo je pital bankine vradnike z „ravbarji“ in drugimi enacimi imeni. Gledé vodnih promenad omenjam, da mi je bilo po dovršenem delu prosto storiti, kar mi je bilo ljubo in drago, to Vas nič ne briga; jaz sem si svest, da sem storil svojo dolžnost v vsakem obziru. Da imate zelo slab spomin, razvidi se tudi iz tega, da čekate in prežvekuje stvari, ktere z rečjo samo niso v nikaki zvezi. Dokažite banki, a) da ste Vilastnik, in b) da so bili Vaši odgovori na vprašanja v oglasu resnični, potem se bode še le z Vami govorilo o cenitvi. V pismu, s katerim se Vam je odškodnina odrekla, ne besedice ni bilo o cenitvi.

Se vé, da Vam tu ni za resnico, ampak le za škandal, ker mislite, da bode to banko oplasil; pa to Vam bode spodletelo. To je moja prva in zadnja beseda, dostavljam le še, da bi me srčno veselilo, če bi Vam Bog dal boljši spomin in toliko razuma, da v prihodnje ne boste skoz streho v hišo silili.

V Ljubljani dne 26. junija 1874.

Janez Jereb,
načelnik požarnega oddelka
banke „Slovenije.“

Razne reči.

— Č. g. Jožef Turk, duhovni pastir v deželni bolnišnici v Ljubljani, je 30. t. m. umrl. R. I. P.

— Vse obrtnike ljubljanske vabi odbor političnega društva „Slovenija“ vljudo, da naj pridejo v četrtek dne 2. julija zvečer ob 7. uri v čitalnično dvorano v ta namen, da se bode posvetovalo o peticiji do c. k. pravnega ministerstva zaradi rokodelskega delovanja v ljubljanski c. k. kaznovalnici. Ker je reč za rokodelce jako važna, naj se obrtniki vdeležijo obilno tega zborovanja.

— Iz Kostanjevice 27. junija se nam piše: Včeraj popoldne je vtonil tukaj v Krki vojak tukajšnjega kordona. Mož z imenom Kovač, menda Slovak, je znal dobro plavati, a zmanjkalo ga je kar na enkrat sredi Krke; še le čez eno uro so ga mrtvega potegnili iz nje, zato se misli, da ga je mrtvoud zadel.

— V stolni cerkvi se je sinoči obhajala zahvalnica, da je bila Ljubljana pred sto leti pri požaru obvarovana hujše nesreče. Ljudstva se je vse trlo. Litanije so imeli sami knezoškof.

Najnovejša poročila.

Dunaj, 25. junija. Nadvojvoda Albreht se poda v Varšavo, da pozdravi cara Aleksandra. Tudi se bode vdeležil tamošnjih vojaških vaj.

Madrid, 29. junija. Republikanski general Konha je v bitvi pri Esteli padel. Zabala je namesto njega imenovan za poveljnika severne armade, Cottoner pa za vojnega ministra in Sagasta za ministerskega predsednika.

Telegram še pristavi, da armada je brez vse škode. Republikanci v svojih poročilih tako lažejo, da sami sebi ne verjamejo.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofiji: Umrl je 8. t. m. č. o. Alfons Frančišk Smolič, pridigar, iz reda Frančiška „strictioris observ.“, v Ljubljani, rojen v Dobrničah 1823, v red pristopil 1835, posvečen 1839. Po starosti pristopa v red okrajine sv. Križa je (po novem imeniku) pred njim oo. mašnikov še 18, za njim pa 104. R. I. P. — Umrl je č. g. Juri Janež, kurat pri Novi štifti, sodraške fare, 21. t. m. R. I. P.

V lavantanski škofiji: Prečastita gospoda: Franc Juvančič, dekan pri Novi cerkvi, in Juri Tutek dekan pri sv. Lenartu v Sloven. goricah, sta imenovana častna korarja lavantinske stolice. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Matija Košar k sv. Andreju v Slov. goricah; Jakob Košar v Svetinje; Jože Hernah v Zibiku; in Anton Pajmon v Dramlje.

V tržaški škofiji: Č. g. Janez Obreza, kaplan v Gradinji, je umrl 22. t. m. R. I. P.

Listnica opravištva.

G. V. J., posestniku v L.: Prvikrat prejeli 4 gl. 50 kr., se nič ne mudi.

G. J. Sk., cerkv. v St. pri L.: Le pošljite; bomo pa vsaki malo potrpeži.

Č. g. Fr. R. v S.: Denar od 16. jun. prejeli; začeti smo mislili s prihodnjim mesecem. Li ne bo prav?

G. L. T. v M.: Takih osebnost „Slovenec“ ne more sprejemati, naj bi bile tudi resnične. Brez zamere!

Eksekutivne dražbe.

1. julija. 3. Mine Pavlič-eve iz Hotemaž (995 gl.) v Kranji. — 3. Ane Klemens-ove hiša št. 155 (34000 gl.) v Ljubljani. — 3. Kaspar Prosenc-evo iz Kresniškega vrha (920 gl. 40 kr.) — 3. Štef. Bučar-jevo iz Volavelj (2556 gl. 80 kr.) obe v Litiji.

2. julija. 3. Jož. Rozman-ovo iz Luž (1847 gl.) v Kranji. — 2. Mart. Komar-jevo iz Jelenj (1505 gl.). 2. Fr. Podobnik-ovo iz Oble Gorice (250 gl.) obe v Litiji. — 2. Bl. Kušlarjevo iz Olševka (3616 v Kranju. — 2. Bravne-vo iz Kočevja (6970. gl.) v Kočevji. —

3. julija. 3. Jur. Škofca-vo iz Ratja (202 gl.) v Žužembergu. — 3. Fr. Ivanoš-evo iz Gabrja (213 gl.) v Novomestu. 3. Jož. Ajdovec-evo iz Sv. Martina (130 gl.). — 3. Gr. Križnar jevo iz Steniš (430 gl.) obe v Kranji. — 3. Jož. Sterk-ovo iz Loke (800 gl.) v Ljubljani. — 3. Jak. Nadrag-ovo iz Stange (668 gl. v Litiji. — 3. Jan. in Marije Mihelčičeve iz Semiča (1885 gl.) v Metliki. — 3. Ant. Medvedovo iz Zlatine (345 gl.) v Litiji. — 3. Jan. Valentinčičeva hiša št. 27 v Rebru (1800 gl.) v Ljubljani. — 2. Andr. Homar-jevo iz Gradiša (1926 gl.) v Kamniku. — 2. Tom. Sušar-jevo iz Idrije (1075 gl.) v Idriji. — 2. Katar. Strčin-ove iz Kaple vasi (10878 gl. 40 kr.) v Kamniku. — 2. Andr. Štrbonc-evo iz Toplega vrha (250 gl.) v Novomestu. — 2. Marije Fajfarjevo iz Lesec (1100 gl.) v Radolici.

Telegrafske denarne cene

30. junija.

Papirna renta 69.40. — Srebrna renta 74.75. — 1860letno državno posojilo 100.—. — Bankine akcije 993 — Kreditne akcije 219.75. — London 111.60. — Srebro 105.70 — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 8.92.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.